

ב' שבט, תשע"ג
13 ינואר, 2013

הוראת ביצוע מס הכנסה מס' 168/2013 - רשות המסים
בנושא: הטיפול בבקשה לקבלת אישור זכאות לקבלת מעמד של עולה חדש או תושב חוזר ותיק

1. רקע

1.1 בעקבות תיקון 168 לפקודת מס הכנסה¹, העוסק בהרחבת הקלות המס לעולים חדשים ותושבים חוזרים, עולות פניות של תושבים המבקשים לקבלת אישור מרשות המיסים, ביחס למעמד תושבותם, כעולה חדש (תושב ישראל לראשונה), או כתושב חוזר ותיק².

1.2 קביעת מעמדו של יחיד כתושב חוזר ותיק או כעולה חדש היא עניין מורכב הדורש בחינה של עובדות רבות והכרעה בשאלת מיקום מרכז חייו של היחיד בתקופה שקדמה להגעתו לישראל. כמו כן, קביעת מעמדו של היחיד כעולה או כתושב חוזר ותיק הינה משמעותית ביותר לעניין אופן מיסוי היחיד, והדיווחים הנדרשים ממנו בתקופת עשר השנים שלאחר הגעתו.

1.3 מתן וודאות לגבי מעמדם של יחידים אלו לצורכי מס הוא בעל חשיבות רבה, ועשוי להוות פרמטר מרכזי בהחלטתם להגיע לישראל. לאור האמור, על מנת להקנות וודאות לאוכלוסיית העולים והתושבים החוזרים בקשר למעמד המיסויי, ועל מנת לייעל את תהליך העבודה בעניין זה, הוחלט לקבוע מנגנון לטיפול בבקשותיהם לאישור זכאות לקבלת מעמד של "תושב ישראל לראשונה" ו- "תושב חוזר ותיק".

1.4 על פי המנגנון האמור, יסווגו המבקשים לשתי קבוצות, בהתאם לרמת הזיקה של מרכז חייהם לישראל, כדלקמן (ראו פירוט בעניין זה גם במסגרת סעיף 2 להלן):

- קבוצה ראשונה - בה יסווגו מבקשים בעלי רמת זיקה של מרכז חיים נמוכה לישראל - בקשות אלו יטופלו על פי נוהל המסלול הירוק.
- קבוצה שנייה - בה יסווגו מבקשים בעלי רמת זיקה חיים גבוהה לישראל - בקשות אלו יטופלו באופן פרטני.

1.5 מטרת הוראת ביצוע זו הינה לתאר את המנגנון האמור, לרבות קביעת הנחיות פרטניות לקליטה וטיפול בבקשות לקביעת מעמד המיסויי של עולים חדשים ותושבים חוזרים ותיקים, לרבות קביעת הנחיות לחלוקת סמכות הטיפול בבקשות בין משרדי השומה לחטיבה המקצועית.

¹ חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 168 והוראת שעה), התשס"ט - 2008.
² כהגדרת מונח זה במסגרת סעיף 14 לפקודה.

2. תיאור המנגנון לטיפול בבקשות

כאמור, תושבים הפונים בבקשה לרשות המסים, בקשר לקביעת מעמדם כעולה חדש או כתושב חוזר ותיק, יסווגו לאחת משתי הקבוצות הבאות (בהתאם לרמת הזיקה של מרכז החיים בישראל), ובהתאם לכך תטופל בקשתם, כפי שיפורט להלן:

2.1 מבקשים, אשר לקראת הגעתם לישראל, היו בעלי זיקה נמוכה של מרכז חיים בישראל. מבקשים ייחשבו לבעלי זיקת מרכז חיים נמוכה, במידה ובעשר השנים שקדמו להגעתם לישראל מתקיימים לגביהם העובדות הקבועות במסגרת סעיף 2.2 לטופס הבקשה לקבלת אישור במסלול ירוק על זכאות למעמדם (להלן: "טופס המסלול הירוק", רצ"ב כנספח א' העתק מטופס זה) - מבקשים אלו יחשבו לתושבי חוץ בתקופה של עשר שנים לפחות לפני יום הגעתם לישראל וככאלה, יקבלו אישור, בהליך מקוצר, על זכאותם לקבלת מעמד של "תושב ישראל לראשונה" או "תושב חוזר ותיק", על פי הוראות המסלול הירוק. אישור כאמור על פי הוראות המסלול הירוק, יטופל ע"י משרדי השומה בליווי הרפרנט למיסוי בינלאומי, בהתאם לאמור להלן:

2.1.1 יחיד המבקש לקבל אישור על זכאותו למעמד של "תושב ישראל לראשונה" או "תושב חוזר ותיק", במסלול הירוק, יגיש את טופס המסלול הירוק לפקיד השומה הקרוב למקום מגוריו. על גבי טופס זה, יש למלא את כל הפרטים הבאים:

2.1.1.1 המועד שבו הפך לתושב ישראל, על פי ההנחיות המפורטות בסעיף 2.1 בטופס הבקשה.

2.1.1.2 הצהרה כי הוא עומד באחת החלופות המפורטות בסעיף 2.2 בטופס הבקשה.

2.1.1.3 צירוף האסמכתאות המפורטות בסעיף 2.3 בטופס הבקשה ואשר יש בהן כדי לתמוך בהצהרותיו.

2.1.1.4 הצהרה כי הפרטים שמסר הם נכונים ומלאים (סעיף 3 לטופס - הצהרת המבקש).

2.1.2 פקיד השומה או סגנו יבדוק את האסמכתאות, שצרף המבקש, ואשר עליהן ביסס המבקש את הצהרותיו.

2.1.3 לאחר שתונח דעתו של פקיד השומה בהסתמך על הצהרות והאסמכתאות, ניתן יהיה לאשר למבקש את המעמד המבוקש על גבי הטופס (סעיף 4 לטופס ההחלטה).

2.1.4 היה ופקיד השומה יחליט כי אין לאשר למבקש את מעמדו כמבוקש, ישלח למבקש מכתב בו תצוין קביעתו המנומקת. יובהר כי אין בתשובה שלילית כאמור למנוע מהיחיד להגיש בקשה במסגרת המסלול הפרטני.

2.2 מבקשים, אשר לקראת הגעתם לישראל, לא היו בעלי זיקה נמוכה של מרכז חיים

בישראל. מדובר באותם תושבים אשר אינם מקיימים את כל התנאים הקבועים בסעיף 2.2 לטופס המסלול הירוק - אותם מבקשים יכול שייחשבו לתושבי ישראל במהלך התקופה שקדמה להגעתם ארצה ומכאן שאינם זכאים למעמד תושב ישראל לראשונה או תושב חוזר, ולחילופין, יכול שייחשבו כתושבי חוץ במהלך כל התקופה הנדרשת ולפיכך יהיו זכאים לקבלת המעמד האמור. בקשתם תוגש ותטופל על פי "הוראות המסלול הפרטני". אישורים על פי הוראות המסלול הפרטני, יינתנו בדרך של החלטת מיסוי, ויטופלו ע"י הגורמים הבאים, בהתאם לאמור להלן:

2.2.1 יחיד אשר לא עומד בקריטריונים שנקבעו ב"מסלול הירוק" יטופל באופן פרטני על ידי הגורם המטפל כמפורט להלן, אשר יבחן ויחליט מהו מקום מרכז החיים של היחיד בתקופה שקדמה להגעתו לישראל ומהו מועד תחילת תושבותו הישראלית.

2.2.1.1 פקיד השומה או סגנו (בליווי הרפרנט למיסוי בינלאומי) - יהיה

האחראי על טיפול בבקשות לקביעת מעמדם של מבקשים אשר מתקיים לגביהם אחד מהתנאים הבאים: מתנהל על שמם תיק בפקיד שומה, התנהל על שמם בעבר תיק בפקיד שומה, חלה עליהם החובה להגיש דוחות ולפתוח תיק בפקיד שומה (נניח בעקבות הכנסה שהופקה בישראל). מובהר בזאת כי פקיד השומה או סגנו ייטפלו רק בבקשות בהן שמו של המבקש מזוהה (לא בבקשות אנונימיות).

2.2.1.2 המחלקה למיסוי בינלאומי בחטיבה המקצועית - תהא האחראית על

טיפול בבקשות לקביעת מעמדם של מבקשים אשר אין להם תיק בפקיד שומה ושלא חלה עליהם החובה להגיש דוחות וכן בבקשות אנונימיות.

2.2.2 יחיד שיוחלט לגביו, על פי מסלול זה, כי הוא עומד בתנאים המזכים אותו

למעמד של עולה חדש או למעמד של תושב חוזר ותיק, יקבל אישור, בעל נוסח קבוע, אשר חתום בידי הגורם המטפל המאשר כי הוא זכאי להיחשב ל"תושב חוזר ותיק" או "תושב ישראל לראשונה" כמשמעותם בסעיף 14 לפקודה, בכפוף להערכת מרכז חייו לישראל.

3. הוראות נוספות

- 3.1 על היחיד להגיש את בקשתו במשרד פקיד השומה הקרוב למקום מגוריו. הגורם האחראי במשרד פקיד השומה ינתב את הבקשה, על פי ההנחיות הקבועות לעיל, לגורם הרלוונטי (משרד שומה או המחלקה למיסוי בינלאומי).
- 3.2 בעת קבלת בקשתו של היחיד, על הרפרנט למיסוי בינלאומי לקלוט את פרטי הבקשה במערכת החלטות מיסוי. בנוסף לפרטי הבקשה, יש להזין למערכת גם מסמכים נלווים עליהם מבוססת ההחלטה וכן את מסמך ההחלטה³.
- 3.3 לאחר סיום הטיפול בבקשתו של היחיד, על הרפרנט למיסוי בינלאומי להזין את פרטי ההחלטה במערכת החלטות המיסוי. פעולה זו תביא לכך שפקיד השומה יוכל לצפות בנתונים בשאילתת IRCZ וכן בשאילתת INTV, ובלבד והיחיד המבקש הינו בעל תעודת זהות ישראלית. לגבי יחיד, שבקשתו אושרה, יש לציין את המועד בו יש לראותו כמי שזכאי להיחשב לתושב ישראל ולגבי יחיד שבקשתו לא אושרה - יש לציין את מועד הפנייה ואת הסיבה לפיה בקשתו לא אושרה.
- 3.4 תשומת הלב מופנית לעובדה שנוהל זה מטפל במעמד של תושב חוזר ותיק ועולה חדש בלבד ואינו מתייחס לבקשות של יחידים להיחשב תושבים חוזרים רגילים.
- 3.5 יובהר להלן כי הוראת ביצוע זו מופנית הן לטיפול בבקשות של יחידים שטרם העבירו מרכז חייהם לישראל ומתכננים את הגעת ארצה, והן לגבי בקשות של יחידים אשר העבירו מרכז חייהם לישראל ומעוניינים לקבל ודאות לגבי מעמדם.
- 3.6 כפי שצוין לעיל, מטרתם של האישורים הללו היא להקנות למבקש ודאות בדבר עמידתו בתנאים המזכים למעמד של תושב ישראל לראשונה או תושב חוזר ותיק. לפיכך, יובהר כי אישורים אילו אינם מהווים "אישור תושבות ישראלי" למבקש. "אישור תושבות" יינתן בנוסח המתאים ועל פי הנהלים הקבועים להוצאת אישור תושבות, כל זאת, לאחר הוכחה בדבר העברת מרכז החיים, בפועל, לישראל.

בברכה,

רשות המסים בישראל

³ פירוט לגבי אופן המיכון של הבקשות במערכת השע"מ מצורף כתרשים בנספח ב'.

נספח א'

בקשה לקבלת אישור - "מסלול ירוק"

טופס הבקשה - עמ' 1

דף 1 מתוך 2 913

יש למלא את הטופס ב- 3 העתקים

לשימוש המשרד מספר בקשה

בקשה להחלטת מיסוי ב"מסלול ירוק" בנושא: עמידה בתנאים לקבלת מעמד "כתושב ישראל לראשונה" ו"כתושב חוזר ותיק"

נא לסמן ✓ בריבוע המתאים

1. פרטים אישיים

Form with fields for personal details: Name, ID number, Address, and other identification numbers.

2. העובדות

Main text area for providing facts and details regarding the tax status application, including sections for residence and income.

(א) אם אין תעודת זהות ישראלית, יש לציין מספר דרכון או מספר רישון נהיגה. (ב) ילדים שטרם מלאו להם 18 שנים בעת קבלת הטיפול הרפואי.

ע"מ: החשיבות למילוי מדויק ומעודכן ל- 12.2012

טופס הבקשה – עמ' 2

מספר זהות/מספר מזהה⁽¹⁾ | דף 2 מתוך 2 913

2. העובדות (המשך)

4. בכל אחת מ - 10 השנים, שקדמו לשנת הגעתי לישראל, ובהן היה לי בן זוג, מתקיים לגביי האמור בסעיפים 1 ו - 3 לחלופה זו, תוך הגבלה ל - 90 ימי שהייה בישראל במקום 60 ימים בישראל כמפורט בסעיף 1. (ראה אסמכתא 3 בסעיף 2.3).
5. בן זוגי ואני לא קיבלנו קצבאות מביטוח לאומי (כגון: קצבאות ילדים, נכים, שארים וכיו"ב) בכל אחת מ - 10 השנים שקדמו לשנת הגעתנו לישראל. (ראה אסמכתא 4 בסעיף 2.3).
6. בכל אחת מ - 10 השנים שקדמו לשנת הגעתי לישראל, לא קיבלתי, אני ו/או בן זוגי ו/או מי מילדיי טיפול רפואי הממומן ע"י קופת חולים או בית חולים בישראל במסגרת חוק ביטוח בריאות ממלכתי.
7. בכל אחת מ - 10 השנים שקדמו לשנת הגעתי לישראל, לא מתקיים לגבי או לגבי בן זוגי האמור בתקנה 2 לתקנות מס הכנסה (קביעת יחידים שיראו אותם כתושבי ישראל וקביעת יחידים שלא יראו אותם כתושבי ישראל) התשס"ו - 2006.
8. בימים אלה לא מתנהל כנגדי ברשות המסים כל הליך פלילי או הליך שומתי.
9. במשך עשר השנים שקדמו לשנת הגעתי לישראל לא נקבעה, בשומה סופית, תושבותי כתושב ישראל.

הערות:

1. לעניין זה - "בן זוגי": אם בני הזוג נשואים או בין אם הם מקיימים משק בית משותף.
2. לעניין "יום שהייה בישראל": לרבות חלק מיום בישראל (כלומר גם יום היציאה מישראל וגם יום החזרה לישראל).

2.3 אסמכתאות שיש לצרף:

1. הסכמי רכישה והשכרה של דירות בישראל במהלך 10 השנים האחרונות.
2. תעודת עולה או תעודת תושב חוזר ממשד הקליטה.
3. פירוט תעודת נוסע ממשד הפנים וממשטרת הגבולות ליחיד ולבן זוג, לרבות מידע גם על כניסות לישראל באמצעות דרכון זר.
4. אישור מהביטוח הלאומי על אי קבלת קצבאות מכל סוג שהוא במהלך 10 השנים שקדמו לשנת ההגעה לישראל.

3. הצהרת המבקש/ת

- ❖ אני מצהיר/ה בזאת כי הבנתי את האמור בטופס זה וכי מסרתי את כל הפרטים הנדרשים באופן מלא ונכון.
- ❖ ידוע לי כי מסירת פרטים לא נכונים או השמטת פרטים הנדרשים על פי בקשה זו מהווה עבירה על פקודת מס הכנסה.
- ❖ אני מתחייב/ת כי אם יחול שינוי כל שהוא באחד מהפרטים שפורטו בטופס זה, אעדכן את הגורם המטפל באופן מיידי בדבר השינוי.

חתימת המבקש/ת

שם המבקש/ת

תאריך

4. החלטה

בכפוף להצהרתך לעיל, ובכפוף לכך שהמצג העובדתי המדווח על-ידך בטופס הבקשה ובאסמכתאות והמסמכים המצורפים לו הוא מלא ונכון, הריני לאשר כי נכון למועד מתן החלטה זו, הנך מקיים את התנאים הנדרשים להחשב כ - "תושב ישראל לראשונה" / "תושב חוזר ותיק" כמשמעותו בסעיף 14(א) לפקודת מס הכנסה החל מיום הגעתך לישראל בכפוף לקיומו של מרכז חיים בישראל.

- 4.1 יובהר כי החלטה זו אינה מהווה שומה, ואין בה משום הסכמה של פקיד השומה לנכונות העובדות המוצגות בטופס הבקשה.
- 4.2 אין לראות בהחלטה זו כאישור על תושבות בישראל.
- 4.3 לפקיד השומה נתונה כל סמכות כאמור בפקודה, לבדוק את נכונות העובדות.
- 4.4 רשות המסים שומרת לעצמה את הזכות לבטל החלטה זו, אם יתברר כי המצג הנדרש בטופס הוא חלקי או אינו נכון ולא מדוייק.

חתימת פקיד השומה

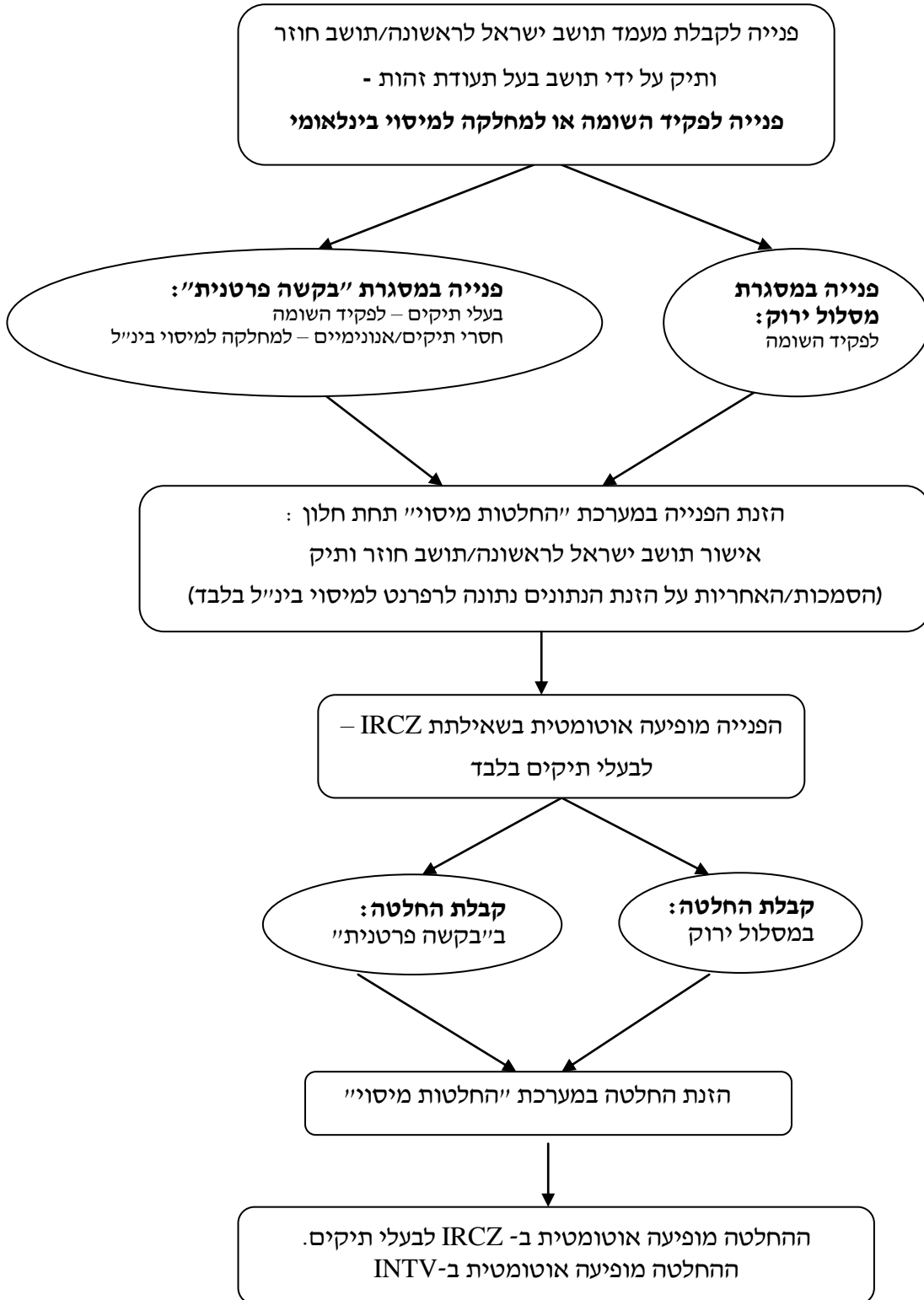
משרד השומה

תאריך

חתימת פרנט מיסוי בינלאומי

**נספח ב' להוראת ביצוע 2/2013 -
תרשים אופן המיכון של הפניות וההחלטות במערכת השע"מ**

פנייה לקבלת מעמד תושב ישראל לראשונה על ידי יחיד שאינו בעל תעודת זהות
(מדובר על יחידים שבכוונתם לעלות לישראל ומבקשים לקבל ודאות לגבי היותם "תושבי ישראל לראשונה". בשל הסיבה שמדובר באוכלוסיה שאינה בעלת תעודת זהות ההחלטה שתתקבל בעקבות פנייתם תוזן במערכת החלטות מיסוי בלבד ולא בשאלות השע"מ).

**פנייה במסגרת
"בקשה פרטנית":**
למחלקה למיסוי ביני"ל

**פנייה במסגרת
מסלול ירוק:**
לפקיד השומה

הזנת הפנייה במערכת "החלטות מיסוי" תחת חלון :
אישור תושב ישראל לראשונה/תושב חוזר ותיק - על ידי הרפרנט למיסוי בינלאומי

קבלת החלטה:
בבקשה רגילה

קבלת החלטה:
במסלול ירוק

הזנת החלטה במערכת "החלטות מיסוי"